

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УМАНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ПАВЛА ТИЧИНИ**

**ПРОГРАМА
ВИПУСКНОГО ЕКЗАМЕНУ
«ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА МОЛОДІЖНОЇ РОБОТИ»**

Освітній ступінь **магістр**

Галузь знань: 23 Соціальна робота

Спеціальність: 231 Соціальна робота

Спеціалізація: молодіжна робота

Умань–2019

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програма випускного екзамену «Теорія і методика молодіжної роботи» укладено відповідно до освітньої програми підготовки фахівця зі спеціальності: 231 «Соціальна робота», спеціалізації: молодіжна робота, схвалена Вченою радою факультету соціальної та психологічної освіти (протокол №5 від 27 листопада 2019 року).

Програма включає перелік питань блоку вибіркових дисциплін спеціалізації «Молодіжна робота»: Актуальні проблеми теорії та практики соціальної роботи, Теорія і практика соціально-педагогічної комунікації, Правові засади соціальної роботи в Україні екзамен, Методика викладання спеціальних дисциплін, Теорія і практика молодіжної роботи, Молодіжна робота, Молодіжна робота у сфері дозвілля та волонтерства, Молодь у сучасній громаді, Організація та інфраструктура молодіжної роботи, Тренінгові технології в молодіжній роботі.

**ВИМОГИ ДО РІВНЯ ПІДГОТОВКИ ВИПУСКНИКА
СПЕЦІАЛЬНОСТІ: 231 «СОЦІАЛЬНА РОБОТА»
СПЕЦІАЛІЗАЦІЇ: МОЛОДІЖНА РОБОТА
ОСВІТНІЙ СТУПІНЬ «МАГІСТР»**

Магістр повинен оволодіти:

Загальними компетентностями:

1. Здатність до критичного мислення, аналізу та синтезу.
2. Здатність розробляти і управляти проектами.
3. Здатність удосконалювати й розвивати професійний, інтелектуальний і культурний рівні.
4. Здатність до усного і письмового професійного спілкування іноземною мовою.
5. Здатність проведення наукових і прикладних досліджень на професійному рівні.
6. Здатність ініціювати, планувати та управляти змінами для вдосконалення існуючих та розроблення нових соціальних систем.
7. Здатність фахово аналізувати інформацію, оцінювати повноту та можливості її використання.
8. Здатність генерувати нові ідеї й нестандартні підходи до їх реалізації (креативність).
9. Здатність налагоджувати соціальну взаємодію, співробітництво, попереджати та розв'язувати конфлікти.
10. Здатність управляти різнобічною комунікацією

Фаховими компетентностями

1. Вміння враховувати потреби та прагнення молодих людей.
2. Вміння забезпечувати можливості для навчання та розвитку молоді.
3. Здатність підтримувати та розширювати можливості молоді в осмисленні суспільства.
4. Здатність підтримувати молодих людей в активному освоєнні міжкультурних відносин.
5. Вміння активно практикувати оцінювання з метою покращення якості молодіжної роботи

ХАРАКТЕРИСТИКА СФЕРИ І ОБ'ЄКТІВ ДІЯЛЬНОСТІ

Фахівець призначений для професійної діяльності на таких посадах

- начальник управління;
- керуючий справами;
- начальник відділу у складі управління;
- головний спеціаліст;
- провідний фахівець;
- виконуючий директор;
- заступник виконавчого директора;
- начальник відділу;
- керуючий відділенням;
- начальник відділу;
- начальник відділу з організації служб соціальної допомоги;
- начальник відділу (сектору) стаціонарних установ соціального обслуговування;
- начальник відділу субсидій;
- начальник відділу (сектору) трудового та побутового влаштування інвалідів;
- начальник загального відділу;
- головний фахівець з субсидій;
- головний фахівець з організації служб соціальної допомоги;
- директор територіального центру соціального обслуговування пенсіонерів та самотніх громадян;
- начальник відділення соціальної допомоги вдома;
- директор будинку-інтернату (інтернату, пансіонату);
- працівник державних структур та органів місцевого самоврядування;
- працівник державних та громадських соціальних організацій;
- працівник науково-дослідницьких центрів;
- молодіжний працівник.

ПИТАННЯ ДО ВИПУСКНОГО ЕКЗАМЕНУ ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА МОЛОДІЖНОЇ РОБОТИ

1. Визначення та основні характеристики поняття «молодіжна політика».
2. Принципи молодіжної політики.
3. Суб'єкти молодіжної політики Ради Європи.
4. Структури співуправління в молодіжній політиці.
5. Складові елементи обґрунтованості молодіжної політики.
6. Критерії обґрунтованості молодіжної політики.
7. Методи отримання інформації для обґрунтованості молодіжної політики.
8. Індикатори (національної) молодіжної політики Ради Європи.
9. Ключові засоби реалізації молодіжної політики.
10. Сутність поняття «участь молоді». Форми участі молоді.
11. Міжсекторальна молодіжна політика.
12. Поняття та характеристика молодіжної роботи.
13. Історія розвитку державної молодіжної політики в Україні.
14. Основні напрями і заходи з формування та реалізації молодіжної політики в Україні за роки розбудови незалежної української держави.
15. Розробка та впровадження молодіжної політики.
16. Характеристика «Драбини участі молоді».
17. Історія розвитку державної молодіжної політики в Україні.
18. Європейська Хартія про участь молоді на місцевому та регіональному рівнях (2003 р.).
19. Поняття, мета та характеристика молодіжної роботи.
20. Правове забезпечення роботи з молоддю в Україні.
21. Основні завдання соціального замовлення.
22. Особливості конкурсу на виконання соціального проекту (програми, заходів).
23. Характеристика етапів здійснення соціального замовлення.
24. Критерії оцінювання виконання соціального замовлення.
25. Назвіть форми підтримки діяльності недержавних організацій. Охарактеризуйте одну із них.
26. Технології роботи молодіжного працівника в умовах кризових ситуацій.
27. Робота в команді та мотивація.
28. Ознаки ефективної роботи команди.
29. Правила командної роботи.
30. Основні стадії розвитку командної роботи з молоддю.
31. Роль молодіжного працівника на різних етапах формування команди.
32. Поняття «Персональна компетентність молодіжного працівника».

33. Особисті та професійні якості молодіжного працівника.
34. Охарактеризуйте професійним профіль молодіжного працівника.
35. Функції молодіжного працівника.
36. Охарактеризувати неформальну освіту у контексті молодіжної роботи.
37. Основні форми групової роботи з молоддю.
38. Основні форми індивідуальної роботи з молоддю.
39. Основні принципи роботи з молоддю.
40. Основні методи роботи з молоддю.
41. Особливості роботи за принципом «рівний - рівному».
42. Менторство. Менторські програми.
43. Етапи формування команди молодіжним працівником.
44. Мета та завдання молодіжної політики.
45. Молодіжні громадські об'єднання та організації, які працюють із дітьми та молоддю.
46. Основні засади самоорганізації молоді.
47. Особливості Національної молодіжної ради.
48. Особливості Місцевої молодіжної ради.
49. Участь молоді у формуванні молодіжної політики.
50. Склад національної консультативної ради з питань молоді та її основні напрями роботи.
51. Національний фонд підтримки молодіжних ініціатив.
52. Інфраструктура молодіжної роботи.
53. Особливості організації дозвілля молоді.
54. Особливості роботи молодіжних центрів.
55. Національна волонтерська платформа молоді.
56. Фінансове забезпечення молодіжної політики.
57. Охарактеризуйте основні поняття: «Молодіжна політика», «Молодіжний працівник», «Молодіжна робота».
58. Поняття «державна грантова підтримка», її особливості.
59. Членство в молодіжних громадських об'єднаннях і їх спілках.
60. Основні принципи і засади діяльності Національного фонду підтримки молодіжних ініціатив.

ПРАКТИЧНЕ ЗАВДАННЯ ДО ВИПУСКНОГО ЕКЗАМЕНУ
«ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА МОЛОДІЖНОЇ РОБОТИ»

1. Які проблеми у сфері молодіжної політики можуть бути вирішені за допомогою соціального замовлення? Навести приклад.
2. Які проблеми у сфері молодіжної політики можуть бути вирішені за допомогою конкурсного відбору проектів, програм, заходів? Навести приклад.
3. Наскільки поширеною є практика реалізації конкурсу соціальних проектів у Черкаській області? Навести приклад.
4. Як організувати конкурс на виконання соціального замовлення? Як взяти у ньому участь? Навести приклад.
5. Соціальне замовлення та конкурс соціальних проектів: світові практики. Навести приклад двох країн Європи.
6. Як провести конкурс проектів для фінансової підтримки громадських організацій та творчих спідок? Навести приклад.
7. Як здійснюються прямі субсидії недержавним організаціям. Навести приклад двох країн Європи.
8. Як здійснюється контрактування соціальних послуг. Охарактеризувати.
9. Особливості грантів у молодіжній роботі. Навести приклад.
10. Приклад використання ваучерів для надання соціальних послуг.
11. Приклад роботи за принципом «рівний - рівному».
12. Менторська програма за схемою «дорослий - підліток».
13. Менторська програма за схемою «підліток - підліток».
14. Менторська програма за схемою «дорослий - дорослий».
15. Що повинен робити молодіжний працівник на кожному з етапів розвитку команди?
16. Загальна характеристика конкурсу кращих практик молодіжної роботи в Україні.
17. Навести приклад однієї із кращих практик молодіжної роботи в Черкаській області.
18. Навести приклад підтримки молодіжних проектів та ініціатив.
19. Навести приклад змістовного дозвілля для молоді.
20. Навести приклад молодіжного таборування.

ПРОЦЕДУРА ПРОВЕДЕННЯ ВИПУСКНОГО ЕКЗАМЕНУ

Випускний екзамен приймається Екзаменаційною комісією. Склад комісії затверджується наказом ректора університету. До складання Випускного екзамену допускаються студенти, які не мають академічної заборгованості. Студент отримує екзаменаційний білет, час для підготовки відповіді відводиться у межах 30 хвилин.

КРИТЕРІЇ ОЦІНКИ ВІДПОВІДІ СТУДЕНТА

Оцінюється студента здійснюється за стобальною шкалою відповідно до вимог ЄКТС: відмінно (A), добре (BC), задовільно (DE), незадовільно (FX).

Програма випускного екзамену «Теорія і методика молодіжної роботи» затверджена на засіданні кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи протокол № 4 від 17 жовтня 2019 року.

Зав. кафедри
соціальної педагогіки та
соціальної роботи
к. пед. н., доц.

І.В. Албул

Програма випускного екзамену «Теорія і методика молодіжної роботи» схвалена Вченою радою факультету соціальної та психологічної освіти (протокол № 5 від 27 листопада 2019 року).

Голова Вченої ради
факультету соціальної та психологічної освіти,
д.пед.н., доц.

О.О. Кравченко